

ikke komme nærmere ind paa det, men vil kun sige, at man kan ikke fortænke Handelsstanden i, at den i og for sig ikke er glad over, at disse Foreninger ere opstaaede, men paa den anden Side er jeg — det siger jeg, skønt jeg ikke kan kalde mig nogen særlig Repræsentant for Handelsstanden — fuldstændig paa det rene med, at denne Stand ikke paa nogen Maade ønsker hverken at forfølge eller bekæmpe Brugsforeningerne ved kunstige Midler. Den ønsker kun een Ting, nemlig at konkurrere med dem paa lige Vilkaar, og ønsker derved at godtgøre det, jeg tror, den har Ret i at mene, nemlig at Fagdygtigheden og den private Forretningsdrift vel ere i Stand til at bekæmpe den Dilettantisme, som Brugsforeningerne ere et Udslag af.

Det, som gør, at der er skabt en mindre heldig Stemning, og som kan paavirke Forholdet mellem By og Land, er, at Vilkaarene ikke ere lige mellem de to Parter. Medens Handelsstanden er beskattet og har Bogføringspligt, ere Brugsforeningerne ikke beskattede og have ikke Bogføringspligt, hvis ikke denne Ændring vedtages. Jeg ved ikke, om det vil gøre stor praktisk Forskel paa Forholdet mellem de to, hvis disse Uligheder fjernes, jeg skulde tro, at det ikke skulde gøre Kampen mod Brugsforeningerne fra Handelsstandens Side saa meget lettere eller Brugsforeningernes Livssyn tungere, men der vil være borttaget en eksisterende Ulighed, og det er denne, som skaber Bitterhed og Misstemning, og som skaber det daarlige Forhold, hvis det overhovedet skabes paa dette Omraade. Uligheden virker altsaa irriterende. Jeg maa derfor sige, at jeg forstaar ikke den Modstand, der fra Andelsfolkenes Side er rejst imod, at der paalægges dem disse samme Vilkaar i Konkurrencen, som paa hvile Handelsstanden. Paa den ene Side staar Varefordelingen efter Brugsforeningernes System, paa den anden Side Handelsstanden med Faguddannelsens Forudsætninger for at kunne foretage denne Varefordeling. Naar man gennemfører saadanne Forhold, at begge disse Systemer ere fuldkommen ligestillede, ville de næringsdrivende Samfundsklasser i Landet i Erkendelse af, at man ikke kan borttage andre Folks Frihed til at bruge det

System, de finde rigtigt, mene, at de ere stillede lige og billigt og retfærdigt under deres Forsøg paa at bevise, at det System, de finde rigtigt, er det, som skal blive sejrende i Kampen. Det er det, som gør, at man fra de Samfundsklassers Side altid opstiller dette Krav. Man vil bort fra de ulige Vilkaar, man ønsker lige Vilkaar i Kampen, ikke andet. Hvis noget bidrager til at forøge Misstemningen overfor de ulige Vilkaar, vil det være dette, at man mener — være sig med Rette eller Urette —, at den Samfundsklasse i Landet, som væsentligst bruger Brugsforeningerne, misbruger sin Magt paa Rigsdagen til at hindre lige Vilkaar. Det er egentlig Grunden til den Stemning eller Misstemning, som eksisterer mod Brugsforeningerne, og det er Aarsagen til, at et æret Medlem af min Gruppe har været Medforslagsstiller til dette Ændringsforslag under Nr. 3, og Aarsagen til, at jeg vil slutte disse Bemærkninger med at opfordre mine Meningsfæller og alle dem i de forskellige Partier, som dele Anskuelse med Forslagsstillerne, til at stemme for denne Ændring og søge at faa den gennemført. Jeg vil tro, at det vilde være fornuftigt og heldigt, om ogsaa andre, hvis Sympati er for den modsatte Næringsdriftsform, vilde bidrage deres til, at Uligheden hørte op, saa at dermed ogsaa Misstemningen hørte op.

Dinesen: Jeg ser ikke rettere, end at det Ændringsforslag, det samlede Udvalg foreslaar under Nr. 2, er en Redaktion, som imødekommer, hvad jeg udtalte ved Sagens første Behandling. Jeg kan her slutte mig til den Forklaring, som blev given af den ærede sidste Taler med Hensyn til Antallet af dem, som ville komme ind under Lovens Ramme, hvis dette Ændringsforslag vedtages. Jeg tror, det ærede Medlem for Københavns 1ste Valgkreds (Wulff) havde Ret, da han paaviste, hvilket betydeligt Antal af Haandværkere og næringsdrivende der vil befinde sig udenfor Lovén, naar Lovforslaget vedtages saaledes som her foreslaaet, og af den Grund mener jeg at kunne give Ændringsforslaget min Tilslutning og anbefale dets Vedtagelse.

Ændringsforslag Nr. 3 vil jeg lige-